

In 2017 werd door de directeur van de RAAP aan mij een foto van een gevonden gebroken zegelstempel ter identificatie voorgelegd. Ik heb dit gedaan en het manuscript ter goedkeuring aan de vragensteller aangeboden. Het bleek dat een publicatie nog niet aan de orde was. Daarom ging het in de “digitale ijskast”. Nu het zegelfragment alom beschreven wordt, heeft de eerste vermelding (uit 2017) nog recht op een publicatie.

ZEGELVONDST: DIRCK VAN NIJENBEEK/ THEODORUS DE NIENBEKE TE VOORST

Anton C. Zeven, Wassenaar 2018.

Door de RAAP werd een fragment van een metalen zegelstempel (zie bijgaande foto's) nabij het kasteel Nijenbeek gevonden. De middellijn van stempelplaat is 6 cm.

Vondst

Na schoonmaken

Vondstcodering

In het omschrift is leesbaar NIENBEKE te lezen. Deze naam en een afbeelding van een zegel komen voor in het Wapenboek van Ver. Veluwe Geslachten (VVG). De afbeelding komt uit de Corpus Sigillorum Neerlandicorum (CSN). Sinds 2017 of 2018 is deze Corpus via de Koninklijke Bibliotheek te Den Haag in te zien. Na raadpleging blijkt dat van het zegel in het Wapenboek van VVG het tegenzegel (CSN 1104) is afgebeeld. In de Corpus is ook de voorzijde afgebeeld CSN 1103. Het bijschrift luidt:

Wapenbeschrijving: een leeuw en een schuinstreep over alles heen. En het veld bezaaid met blokjes, terwijl de leeuw van de keerzijde een dubbele staart heeft.

Het zegel bevindt zich in het archief van dept. Nord (Frankrijk) en is vermeld als Oorkonde: 1290 februari. Dép. Nat. D1426 God. No 3223.

N.B. Mogelijk is later de code gewijzigd.

De redactie van de CSN leest het omschrift als::

S.DNI TH.MILICI DE.NIENBEKE, of voluit S.DomiNI Theodorus.MILICI DE.NIENBEKE
Vertaald: zegel van heer Dirck ridder van Nijenbeek.

Het tegenzegel geeft volgens de CSN het omschrift: SECRE---ER, d.i. geheimzegel –er

Vergelijking van CSN-zegelfoto met stempelrest

Foto uit CSN

en van deel van het stempel

Op de volgende bladzijde volgen detailstukken om de vergelijking CNS en vondst te vergemakkelijken.

Foto uit CSN

en van deel van het stempel

ergelijken zien we dat het zegel waarvan de foto door de CSN gepubliceerd is, afgedrukt is door het gevonden stempel(fragment). Een dergelijk vondst, die verbonden kan worden met

een zegelafdruk is zeldzaam. Ik ken slechts één soortgelijk vondst, betreffende een in Nederland (Valkenburg, L) gevonden zegelfragment.

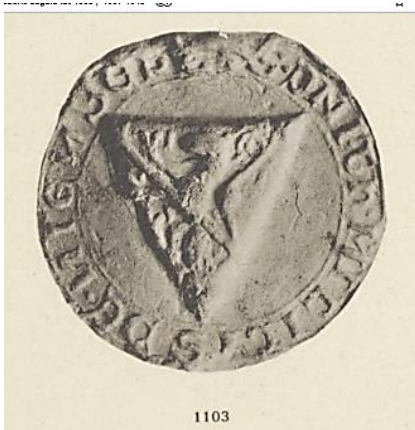
Bijzonderheid

Het zegelstempel toont enkele beschadigingen, die al in de afdruk terug te vinden zijn. Dat wil zeggen dat deze beschadigingen al van 1290 dateren.

Slot

Ik heb begrepen dat de eigenaresse deze vondst geheim wil houden. Daarentegen is de vondst dermate uniek dat het tot een publikatie verwerkt zou “moeten/moet” worden. Het is moeilijk de vondstlocatie te verbloemen, want de naam staat in het zegel. Misschien is er toch iets te regelen.

Bijlage: CSN-documentatie:

d.	1103. — Nijenbeek, Dirk heer van, ridder (Theodericus dominus de Nyhenbeke).
s-	Gele was. Aan een dubbelen staart.
r-	Wapen: in een met blokjes bezaaid veld een leeuw, en een schuinstaak over alles heen.
l.	R.: + S. DNI. TH. MILITIS DE. NIENBEKE.
d-	Tegenzegel.
	Oork. van 1290 Februari. Dép. Nord. B 1426. God. no. 3223.
s-	1104. — Tegenzegel van Dirk heer van Nijenbeek ridder.
).	In het veld een wapenschild, vergezeld boven en van weerszijden van een vijfpuntige ster.
1,	Wapen: in een met blokjes bezaaid veld een leeuw.
cs	R.: + SECRE — — — — ER.

Tegenzegel CSN 1104.

Wassenaar, 2017.